[redacted]

R

KORIZMENA
OKRUŽNICA

Fr. JOZE GARIĆA, biskupa

Za godinu
1935

Štamparija Zv. Jović i Co. — Banja Luka.

Br. 189

FR. JOZO
po milosrđu Božjem i po milosti sv. Apostolske Stolice biskup banjalučki.

Velečasnoj braći svećenicima i svim vjernicima banjalučke biskupije pozdrav, mir i blagoslov od Boga Oca i Gospodina našega Isusa Krista.

Središte povijesti ljudske je Gospodin Isus. Sva vremena prije Isusova dolaska bila su pripravna na Njegov doček. A sva vremena poslije dolaska Isusova odnose se na Njega kao Otkupitelja roda ljudskoga. **Isus je početnik vjere, On joj je temelj i svrha. Isus je Kralj svih vijekova**[1] **ugaoni kamen svih vremena. Isus Krist jučer, Isus Krist danas, Isus Krist u vijeke vijekova.**[2]

Isus je otkupio sav rod ljudski i stekao mu neprosušivo vrelo milosti i blagoslova. Njegovo Ime valja da svi narodi štuju slave i zazivaju, a Njegov Križ da se svuda diže i priznaje! U Njegovo Kraljevstvo treba da svi narodi stupe, da se tako ono dugotrajno proklestvo na zemlji preokrene u blagoslov i mir.

Mi smo pretprošle godine na poziv sv. Oca Pija XI. proslavili uspomenu 1900 godina djela Otkupljenja. I tom su prilikom svuda kršćani katolici, a tako i vi, pregragi vjernici u našoj biskupiji, pružili sjajne dokaze one svoje djedovske vjere i upravo dirljive ljubavi i djetinjske zahvalnosti prama našem Božanskom Spasitelju, Gospodinu Isusu.

A da ostanete vazda čvrsti i stalni u sv. vjeri, da Gospodinu revno služite, da usred ovog nevaljalog i pokvarenog svieta utvrđeni i ukorijenjeni u Njegovoj ljubavi sveto živite ter tako jednom dođete u vječno blaženstvo, to ćete sve postići ako budete štovali i zazivali presveto Ime Isusovo. A valja da ga štujemo, jer svijetu nije dano drugo ime, u kojem bi se mogli spasiti, osim presv. Imena Isusova. I kako je štovanje presv. Imena Isusova veliki znak spasenja i preodabranja za nebo, tako je preziranje i nepoštivanje Imena Isusova očiti znak vječnog osuđenja.

---

[1] Tim 1, 27 [2] Hebr. 13, 8

Ime presveto Isus jest sama osoba Sina Božjega, sa svim vlastitostima, koje Mu pripadaju kao Bogu i Čovjeku. To presveto Ime jest dakle Isus sav, Spasitelj i Otkupitelj roda ljudskoga; ono je odraz Njegova Božanstva i Čovjačanstva, Njegove moći, časti i dostojanstva. To presv. Ime Isus izriče nam i zadatak Njegov, a taj je da rod ljudski oslobodi od grijeha. To presveto Ime pokazuje, što Isus jest, čemu se imamo od Njega nadati i zašto Mu imamo vazda biti zahvalni.

Da se bolje vidi kako je uzvišeno presv. Ime Isusovo, sv. Pavao u svojoj poslanici Filipljanima istače najprije, da je Gospodin Isus, Sin Božji, budući u obliku Božjem, pravi Bog, sebe tako ponizio, primivši obličje ne samo čovjeka, nego obličje sluge, roba, koji je sav drugima na uslugu, i u tom obličju roba Gospodin se u vrijeme svoje gorke muke tako duboko spustio, da je služeći rodu ljudskome prigrlio iz prekomjerne ljubavi najokrutniju i najsramotniju smrt na križu. Tome najdubljem poniženju moralo je odgovarati i najveće uzvišenje i najveća slava i čast.

Smrću svojom na križu, na kojem se Ocu svome nebeskom Gospodin prikazao za nas, zaslužio je nama život vječni a sebi najveći stupanj uzvišenja i slavlja svoje naravi čovječje. A Ime, koje je po odluci Oca nebeskog imalo da izrazuje čast i dostojanstvo naravi čovječje Njegova Jedinorođenog Sina, vječno sjedinjene s božanskom naravi u Njegovoj božanskoj osobi, jest presv. Ime Isus, ta jezgra naše sv vjere, to priznavanje i ispovijedanje pred svijetom ne samo vjere. nego i naše nade, naše zahvalnosti naše žarke ljubavi prema Njemu, Isusu, te poticalo, da Ga uvijek nosimo u srcu i u ustima, da Ga štujemo, zazivamo, hvalimo i slavimo.

I nitko, ni jedan stvor ni na nebu ni na zemlji, nije mogao to Ime Isus nadjenuti Sinu Božjem, kad je čovjekom postao, nego Mu Ga je dao sam Otac Njegov nebeski. Jer on jedini poznaje Sina svoga i svrhu, za koju Ga je poslao. On jedini, koji mu je dao najuzvišeniji zadatak, mogao Mu je dati

i najuzvišenije Ime. I u to Ime Isus, „**koje je nad svako drugo ime, treba da se pokloni svako koljeno onih, koji su na nebu i na zemlji i pod zemljom**"1) A klanjaju Mu se anđeli na nebu s najvećim strahopočitanjem, slave i hvale presv. Ime Njegovo. Klanjaju mu se ne samo kao Bogu, nego i Njegovoj čovječanskoj naravi, koja je sjedinjena s Njegovom Božanskom osobom. Isus je i kao Čovjek kralj i glava svih stvorenja, svih bića — dakle i anđela. On je početnik i izvor života i milosti i anđelima i ljudima. Zato veli sv. Bernardo, da je Isus spasitelj i anđela kao i ljudi, samo na drugi način. „Jedna te ista milost, - lijepo istače sv Fulgencije, - koja od Isusa dolazi i djeluje i u anđelima i u čovjeku. U ovome, da se pridigne, a u anđelu, da ne padne; u anđelu, da se ne ozlijedi, a u čovjeku da se izliječi; od ovoga je bolest odstranila a onoga čuva, da ne oboli; anđelu je hrana, a čovjeku lijek." (Resp. ad Trasimundum, libr. 2, cap. 3) Klanjaju Mu se blaženi na nebu s najvećim ushitom Oni jasno vide, da svoje spasenje, svoju vječnu blaženost samo Njemu, svome dragom Isusu duguju. Klanjaju se Imenu Isusovu svi ljudi na zemlji, i dobri i zli. Prvi dragovoljno i s ljubavi Mu služe i slave Ga: a oni i proti svojoj volji, jer su ipak podvrženi Njegovoj vlasti, Njegovu gospodstvu i Njegovoj slavi. Klanjaju Mu se napokon i oni svi pod zemljom: i duše u čistilištu i prokleti u paklu; zli dusi i duše osuđenih. Presveto Ime Isus slavi pobjedu nad grijehom, smrću i paklom.

I tako svaki „jezik, kako govori Apostol, **valja da prizna i ispovijeda, da je Gospodin naš Isus Krist u slavi Boga Oca**"2) I tako to presv. Ime Isus, što je nadjenuto malenom Djetetu, u jaslicama među dvjema životinjama; to presv. Ime Isus, što ga je Njemu istome, dok je visio na križu među dva razbojnika i pravdi Božjoj zadovoljavao i potpuno Spasitelj svijeta postajao, kao natpis nepravedna ruka napisala - to presv. Ime Isus zasja nad uzvišenom glavom Onoga, koji je u svlavi Božjoj, da mu se pokloni sve, što je na nebu, na zemlji i pod zemljom.

Stoga nije sve jedno, priznaje li tko Isusa Sina Božjega, ili ne priznaje; vjeruje li tko u Ime Isusovo, ili ne vjeruje. Jer „**tko vjeruje u Njega, ne sudi mu se, a tko ne vjeruje, već je osuđen, jer ne vjeruje u Ime Jedinorođenoga Sina Božjega**",3)

---

1) Filip. 2, 9-10 2) Ib. 2. 11 3) Iv. 3. 18.

Isusa nikad i ni u koje vrijeme i ni na koji način ne poznati, najveća je nesreća; ali ipak tu nema tvrdokornosti i nezahvalna srca. Nu kad si jednom Isusa upoznao, odbacit Ga i zaboraviti, to je zločin tako grozan i nerazuman, te se čini, da ga čovjek jedva može učiniti. Isus je **početak i izvor svakom dobru**, pa kao što se rod ljudski nije mogao drukčije spasiti nego po Isusu, tako se ne može ni održati bez moći Isusove.

Po vječnoj odluci Božjoj spasenje je i pojedincima i svim kolikim postavljeno u Isusu. **„Jer nije drugo ime pod nebom dano ljudima, u kojem bi se mogli spasiti."** 1) I koji god Isusa ostave, slijepo ze bacaju u propast, a istodobno, koliko je do njih, čine, da društvo ljudsko, bacano velikom olujom, padne opet u onaj jaz zala i nevolja, iz kojeg ga je u svojoj beskrajnoj ljubavi izbavio Otkupitelj

A koji god se baciše na stranputice, odvlači ih to tumaranje sve dalje od žuđenog cilja. Tako isto, kad se čisto i pravo svjetlo istine odbeci, mora da onda tmine zastru pamet, a žalosna i pogubna mišljenja duboko pokvare i izopače srce: A zar se onda mogu nadati zdravlju, koji ostavljaju počelo i vrutak života? A put, istina i i život jedino je Isus. **„Ja sam put, istina i život"** 2) tako, da ako se Isusa zapostavi, utamanjuju se ona tri osnovna počela, potrebita svakome za spasenje.

Naše određenje, naš zadnji cilj jest Bog sam. Mi smo stvoreni za Boga O tome je suvišno raspravljati, što stvar sama neprestano dokazuje i što svaki čovjek u sebi, pa i u najvećem izobilju prolaznih dobara duboko osjeća, da nema ništa osim Boga, u čem bi se moglo ljudsko srce potpuno smiriti. I ovaj vremeniti život nije drugo, nego li slika putovanja. Ali put nam je Isus. Jer iz ovoga mučnog i pogibeljnog života mi ne možemo doći k Bogu, nego po početniku i vođi - Isusu. „Nitko ne može doći k Ocu, nego po meni." 3) A kakoje Isus put? On je put, jer po Njemu samo možemo preći iz grijeha u stanje milosti i pravde. On je put, jer nas on izmiruje s Bogom, Ocem svojim nebeskim On je put, jer jedino po Njemu dolazimo iz ovoga svijeta u nebo. Isus je put, jer nas svojom milosti i svojim naukom prosvjetljuje, pokazuje, potiče, kako nam valja hoditi na ovome svijetu, kako nam valja živjeti, da dođemo do vječnog blaženstva.

---

1) Djel. Ap. 4, 12. 2) Iv. 14, 6. 3) Iv. 14, 6.

Pošto nam je Isus pribavio spasenje, ostavi nam On sam kako je i trebalo, svoj zakon, da čuva i štiti rod ljudski, da naime ljudi obrativši se od opaka života, pod Njegovom upravom idu sigurnim putem k Bogu svome. **„Idite i naučavajte sve narode . . . učeći ih, da sve drže, što sam vam zapovjedio."** 1) **„Zapovjeti moje obdržavajte"** 2) Iz toga vidimo, da je u kršćanskoj vjeri glavno, i upravo nužno, držati zapovjedi Isusove, ter se Njemu kao Kralju i najvišem Gospodaru pokoravati i svoju Mu volju posve podložiti. A velika je to stvar za oholo srce ljudsko i hoće se često puta žestoke borbe i postojanosti. Zato Apostol veli: **„Nitko neće dobiti vijenca slave, ako se pravo ne bori."** 3) Jer i ako smo otkupljeni i milošću Otkupitelja obnovljena naša narav, ipak su ostale rane, što nam ih je grijeh zadao. A to su one bolesti naše, to jest ona naša zla nagnuća ili naše strasti, koje su izvor svim našim grijesima. Od ovih nas ne htjede Gospodin osloboditi. Te zle požude povlače čovjeka ovamo i onamo i vabila ovog opakog svijeta lako povuku srce, da pođe za onim, što mu godi, a ne što mu Isus zapovjeda. S toga se treba boriti proti tome i svim se silama opirati strastima u pokornosti Gospodinu Isusu. Jer ako se one ne pokore razumu zagospodovat će i čitava će čovjeka otrgnuti od Isusa Krista i učinuti ga svojim robom. Ljudi pokvarena srca, opaki glede vjere, ne mogu, a da ne robuju; jer robuju trostrukoj pohoti: ili nasladi, ili častosljeplju ili taštini. U toj pak borbi valja da svaki bude pripravan i odlučan, da radi Isusa uzima na se i rado snosi sve teškoće i nezgode. A doista nije lako odbiti ono, što godi i privlači; tvrdo je i oporno poradi volje i zapovijedi Krista Gospodina prezrijeti ono, što se smatra kao tjelesno dobro i sreća.

Ali pravi čovjek kršćanin treba da bude jak i ustrpljiv u podnašanju, ako hoće to malo života da krćanski i sveto proživi. A kad imamo svedjer pred očima čije smo glave i čijega tijela članci, lako ćemo sve protivštine prevladati. Onaj, koji nam zapovijeda, da zatajimo sami sebe, da budemo ponizni, poslušni, da rado podnosimo uvrede, nepravde kušnje, protivštine, te da budemo sveti, sam je čitava svoga života trpio i u najvećim mukama dragovoljno i rado na križu umro. Hoćemo li, da Njemu budemo slični, da budemo Njegovi učenici, moramo se odreći samih sebe, te rado i veselo nositi svoj križ; križ

---

1) Mat. 28, 19-20 2) Iv. 14, 15 3) 2. Tim. 2, 5.

muka, boli, poruga, poniženja i svakog drugog vremenitog zla i ići za Gospodinom Isusom. Samo tako ćemo doći do vječnog blaženstva; drugog puta nema

A svoj nauk i svoj zakon Isus je predao svojoj Crkvi, da ga čuva, navješta ljudima i po njemu da ih ravna i vodi u nebo. Sveta Crkva pravo je čudo moći, mudrosti, dobrote i milosrdja našega Božanskoga Spasitelja. Po njoj htjede da ovjekovječi zadatak, što Mu je Otac Njegov nebeski dao. Isus je njoj predao i sva sredstva milosti, svu baštinu svetog križa. S toga smo dužni, da sv. Crkvu ljubimo i slušamo To nam je On sam zapovjedio: **„Tko vas sluša, Mene sluša; tko vas prezire, Mene prezire“**1) Zato samo u Crkvi imamo tražiti zakon Kristov. I ako je put čovjeku Isus, put mu je i Crkva. Isus po sebi i po naravi svojoj, a Crkva po službi, koja joj je povjerena, i po vlasti, što joj je dana. Poradi toga koji god hoće da se spase bez Crkve, na krivom su putu i uzalud se muče.

Kao što se bez puta ne ide, tako se ni bez istine ne poznaje **Prva i bitna i vječna istina jest sam Isus Krist, budući On Riječ Božja, istobitna i vječna s Ocem: jedno On i Otac.**

Danas se čuje, kako mnogi ljudi, ne samo takozvani školovani, već i prosti, napadaju našu sv. Crkvu: da je ona zastarjela, da je neprijateljica slobode i napretka ljudskog duha, jer da se njezina nauka, one vječne istine, koje ona čuva i naviješta' ne mogu u sklad dovesti, s današnjom znanošću, da čovjeka ponizuje tražeći, da istine, koje ne shvaća, vjeruje, - i slično. Ima bezbroj predmeta, po kojima se, kao po veoma plodnom polju, može oštri ljudski duh kretati istražujući i proučavajući prirodne istine i zakone To ne samo de je dopušteno, nego to i sama njegova narav traži. Ali velika je preuzetnost, da upravo drskost i opačina, ustati proti ugledu Gospodina Isusa, jedinog i istinitog Učitelja čovječanstva. Nauka, o kojoj svima ovisi vječno spasenje, sva je gotovo o Bogu i o božanskim stvarima. A te nauke nije izumio čovjek, nije ju otkrila ljudska mudrost, već ju je sam Sin Božji crpio i primio, a nama objavio, od samoga Oca svoga. **„Riječi što si mi dao dao sam njima.“**2) Zato ona mora da puno toga sadržaje, ne što se protivi razumu, jer to ne može nikako da bude, već što je tako duboko, te ne možemo isto tako doseći, kao što ne možemo ni shvatiti, kakav je Bog u sebi. Pa ako ima toliko stvari skrovitih i od same naravi zavijenih, što ih

---

1) Luk. 10, 16 2) Iv. 17, 8

ne može ni jedna ljudska pamet da protumači, a o njima opet nitko pametan ne može da podvoji, onda će biti zloraba slobode, ne podnositi ono, što je daleko iznad sve naravi, jer se ne može da shvati, što je u sebi. Ima se dakle podvrći um ljudski ponizno i bezuvjetno u pokornost Isusu Kristu sve dotle, dok kao zarobljen ne bude Njegovu Božanstvu i vlasti: **Zarobljujući svaki razum u pokornost Kristu.“**1)

Takovu potpunu pokornost zahtijeva Bog i Spasitelj naš Isus, jer On jedini ima vrhovnu vlast nad razumom i voljom našom. A kad se mi pokorimo i služimo svojim razumom Isusu, to nipošto ne činimo ropski, već posve u skladu i s razumom i sa svojim prirodjenim dostojanstvom, jer se ne podvrgavamo kakovom čovjeku, nego Bogu Stvoritelju i početniku svega, kojemu smo po naravnom zakonu podvrgnuti; niti pristajemo uz mišljenje kojega čovjeka učitelja, nego uz vječnu i nepromjenljivu Istinu. Tako postizava čovjek i naravno dobro razuma i ujedno slobodu. Istina naime koja izlazi iz božanskoga nauka Isusova, rasvjetljuje i razbistruje svaku stvar, kakova je ona u sebi i koliko vrijedi. A kad čovjek to upozna te se pokori svrhunaravnoj istini, onda će podvrgnuti ne sebe stvarima, već stvari sebi, niti razum pohoti, već pohotu razumu, i otresavši se najgorega ropstva grijeha i zabluda, dospjet će u najodličniju slobodu. **„Upoznat ćete istinu, a istina će vas osloboditi.“**2)

Jasno je dakle, da oni ljudi, koji svoj um neće da podvrgnu vlasti Isusa Krista, ustaju drsko i tvrdokorno proti Bogu A kad izmaknu vlasti Božjoj, neće zato biti slobodni, kako oni misle. nego past će u koju ljudsku vlast. Jer kako to biva, izabrat će kakovog učitelja, koga će slušati, kojemu će se pokoravati, koga će slijediti. Uz to razum svoj, isključen od zajedništva božanskih stvari, stežu u uži krug znanja, pa će tako postati manje sposobni, da dopru i do onoga, što se razumom spoznaje. Ima u naravi više toga, što da se shvati i protumači, puno doista doprinosi svjetlo božanskog nauka A često puta Bog, da kazni ljudsku oholost, pripušta, da oni ne vide istine da u čemu griješe, u tom budu i kažnjeni. Iz oba ta uzroka zato često možemo vidjeti, kako premnogi, neobičnim umom obdareni i duboke učenosti, ipak u samom istraživanju naravi dolaze do takovih bezumlja, da nebi nitko gore zabludio.

S toga nema sumnje, da se u kršćanskom životu razum

---

1) 2. Kor. 10, 3 2) Iv. 8, 32.

ljudski ima pokoravati božanskom ugledu. Sv. Pavao Apostol božansku vjeru zove: **žrtvom i službom.**[1]) Moramo Bogu s najvećom pripravnošću u istinama vjere žrtvovati i podvrći svoj razum i svoju volju. Ne smijemo htjeti, da budemo mudriji od Boga. Teško s toga griješe oni katolici, koji zabacuju istine sv. vjere, jer nadilaze njihovo shvaćanje. Vjera traši žrtvu razuma i volje. Čovjek neka duboko ponikne i neka se do praha snizi, kad mu govori Onaj, koji je vječna Mudrost, vječna i nepromjenljiva Istina.

Vlastito je samo Bogu, da je život. Sva ostala bića dionici su života, ali nisu život. Od sve pak vječnosti i po svojoj naravi Isus Krist je život, kao što je i istina, **jer je Bog od Boga.** Od Njega, kao od najzadnjeg i najuzvišenijeg počela proistekao je i proistjecat će uvijek u svijet sav život. **Štogod je, po Njemu je; štogod živi po Njemu živi; jer sve je po Riječi postalo i bez Nje nije ništa postalo, što je postalo**[2]) Tako je u životu naravi. No puno bolji život i puno izvrsniji istakli smo već gori, što je potekao po blagodati Kristovoj, jest život milosti, kojemu je preblaženi kraj, život slave, na koji ima da se upravljaju i da se odnose se naše misli i sva naša djela. I u tom je sva sila nauka i zapovjedi kršćanskih, da „**umrvši grijehu živimo pravednosti.**“[3]) tj. kreposti i svetosti, u čem stoji čudoredni život duša sa sigurnom nadom u vječno blaženstvo. Ali pravda se u istinu i zapravo i spasonosno ničim drugim ne hrani osim kršćanskom vjerom. „**Pravednik od vjere živi**“[4]) „**Bez vjere nije moguće Bogu se dopasti.**“[5]) Isus dakle, koji vjeru sije, rasplođuje i uzdržaje, On je, koji čuva i podržaje u nama čudoredni život, a to osobito pomoću Crkve. Jer je njoj u milostivoj i providnoj odluci podijelio, da upravlja sredstvima, štobi taj život, o kojem govorimo rađala, porođen čuvala, utrnjen obnavljala. Sila dakle, koja stvara i uzdržaje spasonosne krijeposti, gub se, ako se čudoređe rastavi od božanske vjere. I oni, koji hoće, da jedino razum bude učitelj čudorednom životu, lišavaju čovjeka najvećeg dobročinstva, te otrgnuvši gaod vrhunaravnog života bacaju ga u najveću nesreću njegovu u čisto naravni život. Ne kažemo, da nebi čovjek mogao znati zakone naravne i mnoge ih vršiti po zdravom razumu već da bi tko sve upoznao, te cijeli život nepovredivo držao čuvao, što je nemoguće bez milosti Otkupiteljeve, ipak bi se

---

[1]) Filip. 2, 17 [2]) Iv. 1. 3. [3]) 1. Pet. 2, 24. [4]) Gal. 13, 16 [5]) Hebr. 11, 6.

bez vjere uzalud nadao vječnom spasenju. „Ako tko u meni ne ostane, izbacit će se napolje kao loza i osušit će se i skupit će je i u oganj baciti i gorjet će.“[1]) Napokon što je čudorednost bez vjere, uči nas povjest čovječanstva svih vremena kao i današnjeg. Što je, te pokraj tolikog nastojanja, da se učvrsti i podigne opće blagostanje, ipak države sve više i više trpe i gotovo boluju s teških, gorućih pitanja? Posljedice današnjeg bezboštva i pokvarenosti jesu; neobuzdana pohlepa za čašću, novcem, bogatstvom, te sjetilnim uživanjem; a iz toga zavist, mržnja, i trvenja među slojevima građanskog društva, izgredi, nemiri i pobune; među narodima pak borbe, takmenja i neprijateljstva. Vani nema mira, kod kuće sigurnosti; građanski život rastrovan opačinama. I kao što je jedini i glavni uzrok svih zala, što danas čovječanstvo tište, i nesreća, koje mu prijete, to, što su narodi ostavili Isusa Krista, što su se odalečili od Njega; tako im je jedino i samo u Isusu spas. **Isus je put, istina i život.** Nije stoga svejedno, da li tko priznaje Isusa ili ne priznaje; da li vjeruje u Ime Isusovo, ili ne vjeruje. Jer „**tko ne vjeruje** — ne reče sv. Ivan evanđelista: **sudit će se;** nego: **već je suđen, jer ne vjeruje u Ime jedinorođenog Sina Božjega.**“

Bog hoće, da se svi ljudi spase, da se svi griješnici na pokoru obrate. Ali bez milosti se Božje nitko ne može spasiti; bez milosti ne mogu nevjernici doći do spoznanja istine, ne mogu se ni griješnici obratiti na pravu pokoru, niti pravednici ustrajati u dobru do konca života. Te milosti Bog nam ne da bez molitve Isus pak hoće, da molimo u Ime Njegovo, neka se zna, da nam je On zaslužio sve milosti. Bog nam, istina, daje prve milost i bez molitve, kao: poziv k vjeri, ili kad poziva griješnika na obraćenje, ili milost molitve. Ali drugih milosti, osobito milost ustrajnosti, po običnom redu stvari, ne daje nam nego po molitvi. Odatle i zaključuju sv. naučitelji, da je molitva svima, koji su došli k razumu, potrebita za spasenje. I to je članak naše sv. vjere, da se odrasli bez molitve ne mogu spasiti, jer bez molitve ne mogu dobiti milosti, što su nam za spasenje potrebite.

A te milosti valja moliti u Ime Isusovo, neka se zna, da nam se sve milosti daju po zaslugama Isusovim. Zato i griješnici treba da se s pouzdanjem utiču k Isusu, jer se postignuće milosti ne oslanja na našim zaslugama, nego na milosrđu Božjem i zaslugama Isusovim. Zato naš Spasitelj i potiče svoje učenike neka sve mole Oca nebeskoga u Ime Njegovo: **„Zaista, zaista vam kažem ako što uzištete u Oca u Ime moje, dat će vam. Do sada ne iskaste ništa u Ime moje. Ištite i primit čete, da radost vaša bude potpuna.“**[1])

---

[1]) Iv. 15, 6.

Ime Isus znači: Spasitelj. Odatle slijedi, da Gospodin obećaje, da će svatko sve dobiti od Oca Njegova, što god od Njega u Ime Njegovo zamoli. A u Ime Isusovo molimo, kad je ono, što molimo, za naše spasenje. Dvije su vrsti dobara ili milosti, što od Boga prosimo: vremenita ili tjelesna dobra, i duhovna. Obećanje Isusovo, da ćemo sve dobiti, što molimo u Ime Njegovo od Oca Njegova, nije dano za vremenite milosti, kad npr. molimo za zdravlje ili koje drugo slično dobro ovoga života. Bog je pun ljubavi i milosrđa prama nama, kao otac prema djeci svojoj. I kad nam usteže onu vremenitu milost, ono vremenito dobro, koje želimo, znak je, da nam to dobro ne bi bilo za spasenje duše. Liječnik najbolje zna, što je korisno bolesniku i ne daje mu ono, što on želi. Zato treba, kad molimo od Boga koje vremenito dobro, uvijek moliti pod uvjetom: ako nam je ono dobro na spasenje duše naše. Jer mi često ne znamo, kako veli Apostol, što da molimo [2]) A valja znati da nas Bog uvijek uslišava, kad molimo, kako treba, dao nam ono vremenito dobro, što ištemo ili ne dao; mi smo uvijek uslišani. Jer kad nam neće da dadne ono dobro ovog vremenitog života, što od Njega molimo, On pokazuje očito, da nas je uslišao, jer On pvedvida, da bi ono dobro, kad bi nam dao, bilo na veliku našu štetu duševnu, a mi smo Ga molili, da nam to dobro dade, ako je ono samo samo na spasenje duše. I to će reći ono milostivo uslišanje, jer kako veli duboko sv, Augustin: Bog uslišava milostivo i ne uslišava srdit; i opet Bog ne uslišava milostivo, a uslišava srdit!

A duhovne milosti, kao oproštenje grijeha, milost ustrajnosti u dobru do smrti, ljubav prama Bogu i bližnjemu i druge razne krijeposti kao poniznosti, čistoće, blagosti, ustrpljivosti i t. d. - valja moliti bezuvjetno s pouzdanjem, da će nam ih Bog dati, jer nam je obećao dati, kadgod Ga za njih zamolimo u Ime Isusovo.

---

[1]) Iv. 16. 23, 24 [2]) Rimlj. 8.

A kad Gospodin Isus posla svoje učenike, da navještaju Njegovo evanđelje narodima, ne dade im nikakove vanjske sile, ni svjetske moći, ni bogatstva i sjaja vanjskoga, niti svjetske mudrosti, ni sile i moći govorničke, nego im dade samo jedno, a to je nepredobivo oružje svoga svetog Imena. **„U moje Ime - reče im - izgonit će đavle, novim će jezicima govoriti Uzimat će zmije, i ako što smrtno popiju, neće im nauditi. Na bolesnika će ruke stavljati, i izliječit će se.“**[1]) I Apostoli upoznaše odmah neodoljivu snagu presvetog Imena Isusova, kojim su mogli sve učiniti, sve prvladati. To preslatko Ime Isus bio im je mač, štit, moć i jakost. Strašno je pak bilo ćudoredno stanje, u kojem su se nalazili poganski narodi. I apostole same obuzimala je neizreciva bol gledajući ih, u kolikim su bili tminama duševnim i u koli gnjusnim opačinama. I na glas presvetoga Imena Isusova nestalo je noći i tame bezvjerstva, rušilo se poganstvo to kraljevstvo sotone, - a svjetlo kršćanske vjere, koja sve usrećuje, zasjalo je po svim krajevima zemlje poput prekrasne zore Padali su okovi grijeha i ropstva; narodi se obraćali a apostoli svuda su osnivali kršćanske općine i vjernike utvrđivali u vjeri Propetoga. A taj tako brzi preokret bila je pobjeda slavnog Imena Isusova U to presv. Ime apostoli su tvorili najveća čudesa: bolesnike ozdravljali, đavle izgonili, mrtve uskrisivali. To presv. Ime napunjalo ih je najvećom utjehom u bolima i progonstvima; pa ne samo da su rado podnosili muke, već su smatrali za najveću milost, da su bili pronađeni dostojni, da za preslatko Ime Isusa, svoga božanskog Učitelja trpe.[2]) Zato oni i vjetnicima svom toplinom dubokog osvjedočenja i očinskom ljubavi živo na srce stavljaju neka štuju i ljube presv. Ime Isusovo A kad su htjeli, da pokažu na kršćanina. koji je sramotio svoje ime, nazivali su ga neprijateljem Imena Isusova.

Nije onda čudo, što sv. Mati Crkva i sama štuje to presv. Ime Isus i tako veliku važnost u to polaže, da ga i njezina djeca što većma slave i hvale. Sve, što god ona počinje, počinje u Ime Isusovo. U to Ime ona prima nove članove u svoje krilo. U to Ime ona ih vodi umiruće preko praga ovoga života u vječnost. U Ime Isusovo ona obavlja sve svoje blagoslove, podjeljuje milosti, upravlja i završuje svoje molitve. Tim pressvetim Imenom, kao najslavnijim natpisom, ona resi i kiti svoje crkve, svoje žrtvenike, svoja groblja i svoje odjeće, da nam tako bez prestanka u pamet doziva Onoga, čije presv Ime treba da duboko u srce usadimo. U to presv. Ime ona nas je kod krščenja na crkvenim vratima primila; u to Ime zapovjedila je đavlu pod čijom smo vlašću po istočnom grijehu bili, koji je po tom grijehu u nama stanovao, da izađe iz nas i da ustupi mjesto Duhu Svetom. U to Ime bili smo nebrojeno puta u sakramentu pokore od grijeha oslobođeni. U to presv. Ime navješta nam se evanđelje - riječ Božja. U to presv. Ime pretvara se kruh i vino na oltaru u Tijelo i Krv Gospodnju. U to Ime podjeljuje nam se zadnja Pomast. U to Ime blagosivaju se pred oltarom vaše ženidbe, da to preslatko Ime u svojem teškom zvanju vazda u pomoć zazivate, te da vam Gospodin Isus usliša vaše molbe, kao što je na svadbi u Kani Galilejskoj uslišao molbu svoje Majke, kad Ga je za pomoć zamolila.

---

[1]) Mark. 16, 17-18 [2]) Dj. 5, 41

Naša sv. Crkva ustanovila je posebnu svetkovinu na čast presv. Imena Isusova i sastavila prekrasne litanije na slavu Njegovu i velike oproste podijelila onima, koji taj dan pristupe k sv. sakramentima. A sve to učinila je ona s toga, da zasvjedoči duboko svoje klanjanje i strahopočitanje prama tome preslavnom Imenu, i da vjernike, svoju duhovnu djecu, te prognane sinove Evine, koje biju u toj suznoj dolini tolike nevolje i boli potakne, neka svim žarom srca svoga štuju to presv. Ime, i u Njega neka stave sve svoje pouzdanje. Hoće ona poimenice, da tim pobudi siromašne griješnike, koje uz druge nevolje bije i to vajveće zlo, što o svome spasenju zdvajaju, da po tome preslatkom Imenu Isusovu postignu milost i oproštenje grijeha, kad u nijednom drugom nema spasa.

Pa ako je Gospodin Isus onima, koji su Ga u Ime Njegovo pobožno zazivali, podjeljivao i izvanredne darove, te velika čudesa, i tjelesna i duhovna činio, koliko se više možemo nadati, da će i nama dati obične i nužne darove i milosti, ako s pouzdanjem zazivamo presv. Ime Njegovo. S toga nas sveci i opominju, neka bismo u svim svojim potrebama i kušnjama to presveto i svemožno Ime zazivali. Tako nas sv. Anto Padovanski opominje: „Kuša li te đavao, izgovori Ime Isus. Reci mu: U Ime Isusovo, koji je moru zapovjedao, odlazi od mene! I on će odmah od tebe otići. Jer istina je ono, što kaže sv. Grgur Naziazenski: „Pakleni dusi strepe, kad se Ime Isusovo zazove.“ A sv. Lovrinac Justinianski veli: „Kad te bogohulne i očajne misli salete, kad te strah i dvoumlje napane, izgovori pobožnim

srcem Ime Isusovo i oćutit ćeš utjehu i veliku slast.“ Veliki štovatelj presv Imena Isusova sv. Bernardin kaže: „Ovo Ime Isus jest kratko i lako se izgovori, ali je puno neizrecivih tajna; sadrži naime u sebi sve, što je Bog od vijeka odredio za spas čovječanstva.“ Slično govori i crkveni pisac Origen: „Ovo Ime Isus sadržaje u sebi ne jedno dobro, nego svako dobro. Dobar je život - Isus je život. Dobro je uskrsnuće - Isus je uskrsnuće. Dobro je svjetlo - Isus je svjetlo svijeta.“ A sv. Pavao apostol, kome je Bog dopustio, da je mogao dublje, nego itko drugi od smrtnika vidjeti sjaj božanskog veličanstva Imena Isusova, more božanskih savršenosti, koje su u tom presv. Imenu sakrivene, sav ushićen od goruće ljubavi prama Isusu, nije htio da išta drugo znade na ovom bijednom svijetu, do li za Isusa, i to Isusa Propetoga. I to presv. Ime bilo mu je uvijek u pameti, u srcu, u ustima i u njegovim poslanicama. Zato živo opominje kršćane, da ljube Isusa veleći: „Sve što god činite riječju i djelom, sve činite u Ime Gospodina našega Isusa hvaleći Boga i Oca po Njemu“[1] Prema tome nam sv. Ivan Zlatousti daje ovu opomenu: „Ili jeo, ili pio, ili putovao sve čini u Ime Isusovo; to jest zazivaj Ga! Sve čini u Ime Gospodnje i sve će ti uspjeti. Ako vjerujući zazivaš Ime Isusovo, odagnat ćeš bolesti i otjerat ćeš đavla. Ako pak ne odagnaš bolesti, ne biva to od slaboće toga Imena, nego zato, što je to tako korisnije. Tim Imenom obratio se je svijet, nestalo je okrutništva, sotoni je satrvena moć, a nebo se otvorilo.“

Kad bi poslušali kršćani katolici ove spasonosne opomene i savjete svetaca i sv. crkvenih naučitelja, ter štovali i pobožno zazivali presv. Ime Isusovo, ne bi doista bilo toliko bezbožnosti i pokvarenosti. A jedna od najvećih ljaga, koje naš hrvatski Narod sramote i ponizuju pred drugim kršćanskim i prosvijećenim narodima, jest psovka i kletva. Psovka, kao uopće sve sramotne i ružne riječi znak su prosta čovjeka, čovjeka bez odgoja srca. Osim toga psovka je najstrašniji grijeh, kojim se pogrđuje Bog i Njegovi sveti. A na veliku žalost danas je to zlo zavladalo kao nikad prije. Čovjeka strah obuzima, kad čuje, kako danas i muško i žensko, i staro i mlado, pa i mala djeca, psuju i proklinju. Ne zaboravite, što Bog u drugoj zapovjedi kaže. „Ne uzmi uzalud Ime, Gospodina Boga svoga, jer neće ostati nekažnjen, tko za ništetnu stvar uzima Ime Njegovo.“1) Dodao je Bog ovoj zapovjedi prijetnju kazne, da se ljudi zastraše i odvrate od psovke i kletve. Sv. Pismo puno je primjera, kako je Bog strahovito kažnjavao one, koji su se drznuli Njegovo sv. Ime obeščastiti. Zato su svi dobri katolici dužni nastojati, da svoga bližnjega odvrate od psovke i kletve; da ga opomenu i pouče, ako je to moguće; a u prvom redu da mu dadu dobar izgled, da se naime sami čuvaju toga zla. Najmoćnije pak i najuspješnije sredstvo, da se psovka odstrani, jest štovanje presvetoga Imena Isusova.

---

[1] Kološ. 9, 17.

I zato vi, kršćanski roditelji treba da svim marom poradite, da se u vašim kućama što većma štuje presveto Ime Isusovo. A osobito vama, krćanske majke, najtoplije preporučujemo, da pri svakom poslu pobožno zazivate to preslatko Ime. Zazivajte Ga nad kolijevkom svoga čeda i nastojte da prve riječi vašem djetetu budu presveta Imena Isus i Marija; pa često, svaki put, upravljajte poglede svoje dječice na Isusa na križu, zazivajući Njegovo presv. Ime Tako ćete u ranoj dobi djeci svojoj usaditi u srce strah Božji, pobožnost i ljubav k presv. Imenu Isusovu. A predobri Spasitelj blagoslovit će i vas i vašu dječicu i obasuti svojim svetim milostima. Djeca će vam odrasti u strahu Božjem i ostati pobožna. Ne dajte, da se u vašim kućama, osobito pred djecom, ikad čuje psovka i kletva, ili bilo kakva druga ružna riječ. A i vi sami valja da se čuvate tih bogumrskih grijeha. O kad bi vi, kršćanske majke, nastojale, da se u vašim kućama štuje presv. Ime Isusovo; kad biste vi same svakom zgodom: pri poslu, u žalosti, u tuzi, u protivštinama, u bolima kao i u veselim časovima s pouzdanjem i s počitanjem zazivale to presv. Ime, u vaše bi se kuće povratio sveti mir, onaj mir Božji, koji svijet ne može dati, a s mirom sve drugo dobro; u vašim kućama vladala bi ljubav, koja usko medju sobom veže svu porodicu; vladalo bi zadovoljstvo uza sve vaše siromaštvo; djeca bi vam bila pobožna, poslušna dobra i krjeposna! Vaše bi kuće bile prave crkvice, u kojima je na pročelju križ, a na križu blista preslavno Ime Isusovo. Kad je Pilat dao pribiti na križ Isusov natpis: Isus Nazarenin, kralj židovski2), koji je bio na sramotu i porugu Židovima, kao poganin nije znao, kolika su otajstva u tome natpisu sakrivena; nije znao, da je tu vrutak svih dobara, utjehe i slasti duševne za kršćane svih vjekova. Njegovom je rukom ravnala nevidljiva ruka Božja. Zar

---

1) Deuter. 5, 11 2) Iv. 17, 19.

može biti išta kršćanskoj duši dragocjenije, milije i sladje od Isusova Križa, na kojem je urezano Njegovo presv. Ime? Kako je potrebito svakom krćaninu u ovom mučnom i gorkom životu, a tebi osobito, kršćanska majko, da često i često digneš svoj pogled k Isusu na križu! Vaša je zadaća preteška, jer na vama u prvom redu stoji kuća i odgoj dječice, te uzdanice i sv. Crkve i našega Hrvatskog Naroda. Kako često bol pritište vaše srce i guši vaš plač! Kako su teške vaše brige! Koliko puta morate izaći na vrata sa suzama u očima, a vratit se s prisiljerim smiješkom, da sakrijete svoju bol! Gdje ćete naći pomoći u tim teškim časovima? Gdje, nego li kod Isusa! I dosta je, da samo srcem pobožno zazovete Njegovo presv. Ime, dosta je jedan uzdah, oćutit ćete odmah slatku utjehu i pomoć Svemožno je Ime Njegovo! Kako bi drugačije izgledala naša sela i naši gradovi, kad bi se u našim kućama pobožno štovalo Ime Isusovo! Kako bi bio drugačiji odgoj naše djece i mladeži, kad bi se nad njima zazivalo to presv. Ime; kad bi im se u to presv. Ime davale spasonosne pouke, opomene i savjeti! Tako bi se obnovio i preporodio kršćanski život u selima i gradovima, a tim bi nestalo i današnje strašne psovke i kletve.

Ovom prilikom moram da vam preporučim i živo na srce stavim, kršćanski roditelji, kao i svima, kojima je povjerena skrb djece i mladeži, da poradite, da naša djeca, naša mladež stupe u koje nabožno društvo, kao npr **Vojsku presv. Srca Isusova proti psovci, ili društvo Križara, ili Vojsku sv. Ante.**

U tim društvima mladež će se očuvati od pogubna utjecaja pokvarenih i bezbožnih ljudi Tu se članovi međusobno potiču na marljivo vršenje svojih kršćanskih dužnosti i često primanje svetih Sakramenata. A i vama svima preporučujem, da stupite u Treći Red sv. Franje, ili društvo Katoličkih muževa, ili Marijinu Kongregaciju, ili društvo Presvetog Sakramenta, Svete su te ustanove i veoma korisne. One vam ništa drugo ne nalažu, nego li ono, što nam propisuju zapovjedi Božje i crkvene, one vas samo potiču, da savjesno i točno vršite te zapovjed, i time vas vode do kršćanske savršenosti, do vašeg posvećenja, kako ćete Isusu što sličniji postati. A to i jest svrha našeg vremenitog života.

A kad znademo, šta će to reći Ime Isus, kad znademo, da je Ono puno najdubljih otajstava, kad znademo, kako se u to Ime svi primaju u krilo sv. Crkve, kako nam se u to Ime sve milosti podjeljuju, kako se n to Ime sve zapreke, što nam stoje na putu spasenja, prevladaju, kako se u to Ime sve strasti, sve požude svladavaju; kad znademo, koli gorljivo to preslavno Ime naša sv. Crkva štuje i to štovanje svojoj djeci najživlje preporučuje, — kad to sve znademo, nije onda doista čudo, da već u prvo doba kršćanstva nastade onaj sveti običaj medju kršćanima, da se pozdravljaju pozdravom sv. katoličke Crkve Kristove: Hvaljen Isus! — i odzdravom: Uvijeke Amen! Oni katolici, koji se tako pozdravljaju, javno priznaju, da je Isus pravi Sin Božji, da je On naš Stvoritelj i naš Gospodin, pa da su Mu sva stvorenja i svi ljudi dužni vazda iskazivati hvalu i slavu. Oni, koji ne vjeruju u Isusa, koji Ga ne poznaju, t. j. koji nisu kršćani, ne služe se tim pozdravom a i ne mogu hvaliti Onoga koga ne poznaju. A i oni kršćani, koji nisu katolici, ne pozdravljaju se sa Hvaljen Isus i tim očito pokazuju, da ne pripadaju pravoj Crkvi Isusovoj, kad Njegova presv. Imena neće javno da hvale i slave. Oni pako, koji se tim prekrasnim pozdravom pozdravljaju, javno ispovijedaju, da su katolici i da su djeca one jedinospasonosne Crkve Isusove. I tako možemo širom cijeloga svijeta poznati katolika po tom svetom pozdravu, pozdravu samo prave katoličke Crkve: Hvaljen Isus! Uvijeke Amen! S toga nije dobro, da se katolici pozdravljaju sa: Dobro jutro, dobar dan, dobra večer. Isto tako ne rade prama duhu Crkve Isusove, koji se pozdravljaju sa Hvaljen Bog! Tim se pozdravom mogu služiti svi inovjerci. Jer nije dosta vjerovati, da ima Bog i da nas je On stvorio, već valja vjerovati, da nas je Bog i otkupio po Sinu svome Isusu Kristu, i da nema drugog Imena na svijetu, u kojem bi se mogli spasiti, osim presvetog Imena Isusova. A kad jedan drugog pozdravi sa Hvaljen Isus, i onaj odgovori: Uvijeke Amen! — onda jedan drugome vjeruje, da je katolik, koji se ne stidi svoje vjere u Isusa Krista, Sina Boga živoga, niti se susteže, da Ga javno hvali i slavi, priznajući Ga onim, što On jest.

Pa s toga zadržite taj sveti običaj, te se pozdravljajte, kako su se pozdravljali i naši stari tim katoličkim pozdravom prave Crkve Isusove. Hvaleći tako presveto Ime Isusovo pribavit ćete sebi velikih milosti, a i druge ćete oduševiti i potaknuti, da se ne stide preslatkog Imena Isusova, nego da Ga hvale i zazivaju. Sveta naša Crkva obdarila je taj pozdrav oprostima, podijelila je po 50 dana oprosta svaki put i onome, koji nazove: Hvaljen Isus - i onome koji odazove: Uvijeke Amen!, da pokaže, koliku ona važnost polaže u to, da se njezina djeca

pozdravljaju tim pozdravom.

A duboko značenje ima taj sveti pozdrav: Hvaljen Isus! Uvijeke Amen! Doziva nam u pamet neizmjerna dobročinstva našega božanskog Spasitelja: Njegovu ljubav i milosrđe prama nama siromašnim griješnicima. Sjeća nas Njegova života na zemlji, puna boli, poniznosti i poslušnosti. Sjeća nas Njegove pregorke Muke i smrti na križu. Sjeća nas dakle našega otkupljenja, koje je Njega, našega predobrog Spasitelja neiskazano mnogo stalo. Tako kad jedan nazove: Hvaljen Isus, tim hoće da kaže: sjeti se, brate, da je Isus tvoj Spasitelj i da si Mu dužan vazda biti zahvalan za sve patnje i muke, trudove i boli što ih je podnio za te! A drugi sa: Uvijeke Amen! odgovara: ne zaboravi, brate, da je „naša domovina na nebesima“[1], gdje ćemo uvijek i neprestano slaviti našega propetoga Spasitelja i hvalu Mu iskazivati za sva Njegova dobročinstva. I tako tim pozdravom: Hvaljen Isus - Uvijeke Amen! jedan drugoga potiče, da presv. Ime Isusovo javno ispovijeda, hvali i slavi.

Tako i jedan i drugi crpi veliku duhovnu korist iz toga pozdrava prave Crkve Isusove, koja hoće, da njezina djeca, uvijek upiru svoj pogled na božanskog Spasitelja i krijeposno živu. I tako se užiže srce od srca kao svjetlo od svjetla, i rađa se u duši čeznuće za Propetim Isusom, kojem se ne može oteti da bude s njime sjedinjena ovdje vjerom, ufanjem i ljubavi, a na drugom svijetu u vječnom blaženstvu Kod toga pozdrava duša se naša podiže k nebu, da joj više omili Bog, nego li stvorenja, nebo nego li zemlja i zemaljske stvari. Taj eto pozdrav pobuđuje u dobrim katolicima puno spasonosnih misli.

Treba s toga, da se mi katolici svuda pozdravljamo ovim lijepim pozdravom prave katoličke i jedinospasonosne Crkve Isusove: Hvaljen Isus! Jer tim kazujemo i ispovijedamo: Ja sam katolik i kao takav zahvaljujem Isusu na njegovom neiskazanom dobročinstvu; hvalim Ga i slavim za Njegovu ljubav i za sve Njegove milosti, što nam je učinio. Priznaj i ti pred svijetom, da si kršćanin katolik i zahvali svome božanskom Spasitelju i slavi Ga odgovarajući: Uvijeke Isus bio hvaljen!

I tako to slavno Ime Isus kratko je i lako se izgovori, ali je neizmjerno sveto i puno najdubljih tajna. To slavno Ime sadržaje u sebi sve, što je Bog od vijeka odredio za spas čovječanstva. U Njemu je sva mudrost Očeva, sva dobrota, sva ljepota, sav sjaj i veličanstvo Božje. Izvor je svih dobara, svih milosti; zalog je oproštenja naših grijeha, uslišenja naših molitava, te našeg spasenja. Slavno je to Ime, jer: **Nebo i zemlja i sva stvorenja na Nebu i na zemlji po Njemu su i u Njemu**[1] i radi slave Njegove. Slavno je to Ime i za Spasitelja samoga, jer Mu se u to Ime klanjaju i utječu s pouzdanjem; štuju Ga i ljube. Slavno je to Ime, jer je i On sam u to Ime čudesa tvorio i jednako tvori, te daje, da i ljudi u to Ime čudesa čine. Slavno je to Ime i nad svako drugo uzvišeno, jer je kao neka naknada za preteško Djelo Otkupljenja dano Gospodinu tako, te se sada u to Ime klanja svako koljeno na nebu, na zemlji i pod zemljom. Naš Gospodin ima puno drugih imena, kako nam to proroci kažu, ali Mu je najdraže to Ime Isus, jer Ga sjeća nas i svega, što je iz ljubavi za nas pretrpio i tako našim Spasiteljem postao. I zato valja da Ga štujemo, da Ga ljubimo, slavimo i hvalimo, te da Ga s pouzdanjem zazivamo u svim svojim potrebama. Neka se drugi uzdaju u svoju snagu, u ljudsku pomoć, mi hoćemo da se uzdamo u Ime Gospodnje. u preslatko Ime Isusovo! Zazivajmo to presv. Ime pri svakom poduzeću, u svakoj pogibelji duše i tijela, i iskusit ćemo Njegovu pomoć. Držimo to presv Ime u najvećem štovanju; ne izgovarajmo Ga nikad za šalu, nikad u srdžbi. Čuvajmo se psovke i kletve. Nosimo to preslatko Ime u pameti, u srcu i u ustima, i pobožno Ga zazivajmo. Pozdravljajmo se uvijek onim prekrasnim pozdravom naše sv. Crkve: Hvaljen Isus! Uvijeke Amen! — da tako zaslužimo, te i nama bude zadnja riječ na času smrti, kao što je bila mnogim svecima: to preslatko Ime Isus.

---

[1] Filip. 3.

A tko istinski štuje i ljubi Gospodina našeg Isusa, tko Njegovo presv. Ime zaziva, ne može, a da ne štuje i ne ljubi i Njegove i naše Majke Marije. Nema dobrog kršćanina, koji nebi uz presv. Ime Isusovo zazivao i slatko Ime Marijino. Marija je najsvetija Majka najsavršenijega Sina. Svijet nije bio vrijedan, da neposredno primi Sina Božjega. Marija je bila jedina dostojna, da Ga primi i po njoj primili smo Ga i mi. Nitko nije tako usko združen s Isusom kao Marija; ona Ga je začela i u svojoj prečistoj utrobi nosila. Ona Ga je rodila, hranila i njegovala. I nitko nije tako Isusa ljubio kao Marija. Tako i Gospodin Isus više ljubi svoju Majku, nego sva stvorenja, nego sve anđele i svece, ne samo s toga, što Mu je Majka, nego još više poradi neiskazanih njezinih kreposti i savršenosti naravi, milosti i slave, što ju podigoše nad sve, što je na nebu i na zemlji, i što Bog nije. I zato, tko štuje i ljubi Isusa, valja da štuje i ljubi i Njegovu Majku više nego sve ostalo, i da uz presv. Ime Isusovo zaziva i preslatko Ime Marijino. Po Mariji imamo pristup k Isusu, Spasitelju našem. Ona je naša posrednica, naša zagovornica; po njoj ćemo postići sve milosti. S toga uz presv. Ime Isusovo štujmo i zazivajmo i preslatko Ime Marijino.

„A sam Gospodin naš Isus Krist i Bog Otac naš, koji nas ljubi i dade utjehu vječnu i nadu dobru u milost, da utješi srca vaša i da vas utvrdi u svakom dobrom djelu i riječi.“[1]

Banja Luka, na Svijećnicu dne 2. veljače 1935.

† **Fra JOZO, biskup.**

(Ovu pastirsku poslanicu neka pročitaju puku vlč. gg. župnici s oltara ili propovjedaonice prve i slijedeće nedjelje korizme)

Br. 190.

OKRUŽNICA
o nemrsu i postu

Glede posta i nemrsa vrijede za banjalučku biskupiju u cijelosti propisi crkverog Zakonika.[2]

1. Dani samoga nemrsa bez posta jesu svi obični petci preko godine. Na te dane ne smije se jesti meso ni mesna juha a dozvoljena su mliječna jela i masna začina.

2. Dani posta i nemrsa, na koje je zabranjeno meso i mesna juha, a dopuštena mliječna jela i masne začine:
   - a) Čista srijeda;
   - b) Svi petci i subote u korizmi, a Velika subota do podne;
   - c) Sve kvaterne srijede, petci i subote;
   - d) Predvečerje — uoči — Duhova, Vel. Gospe, Svih Svetih, i Božića (badnjak).

3. Dani posta bez nemrsa jesu: ponedeljak, utorak, srijeda i četvrtak u korizmi; i u te je dane dozvoljeno mesom se slu-

---

[1] Kološ. 1, 16.

[1] 2. Solunj. 2, 16-17 [2] Kan. 1250—1254.

žiti jedanput pri glavnom obroku (osim čiste i kvaterne srijede).
Glavni obrok u dane posta može se uzeti u večer mjesto u podne.

4. Kad je dozvoljeno u dane posta mrsiti (broj 3), može se na glavnom obroku jesti meso i riba

5. Na nedjelju i zapovjedane blagdane, osim blagdana u korizmi nema ni posta ni nemrsa. — Padne li nemrs, ili nemrs i post, ili samo post na nedjelju ili zapovjedni blagdan, obveza nemrša ili posta prestaje izuzevši blagdane u korizmi, a nemrs i post predvečerja se ne prenosi.

6. Zakon posta zabranjuje više od jednog potpunog obroka (do sitosti) na dan; a dozvoljeno je u jutro i u veče uzeti mali obrok. Glede kolikoće i kakvoće jela kod jutarnjeg i večernjeg obroka vrijede mjesni običaji savjesnih ljudi.

7. Zakon nemrsa ne veže osobe:

a) koje nisu navršile 7 godina;

b) siromahe, koji ne mogu birati hrane, već su primorani uzeti, što im se dade;

c) one koji služe u kućama, gdje u nemrsne dane ne mogu dobiti nemrsnih jela i

d) bolesnike, kojima je potrebita mrsna hrana.

8. Zakonom posta nisu vezani:

a) osobe, koje još nisu navršile 21 godinu;

b) osobe, koje su već započele 60 godinu;

c) bolesnici i osobe, koje moraju obavljati teške tjelesne poslove,

9. Propisi redovničkih pravila glede posta i nemrsa ostaju u kreposti; a isto tako i svi zavjeti ili odpusti glede posta i nemrsa.

10 Vjernici, pojedinci ili obitelji, mogu ako imadu opravdan razlog, od svojih župnika dobiti oprost od posta i nemrsa[1].

Ove odredbe glede posta i nemrsa neka vlč. gg. župnici prije početka korizme vjernicima s oltara ili propovjedaonice oglase i razjasne.

Banja Luka, na Svijećnicu 2. veljače 1935.

† Fr. JOZO, biskup

Br. 191.

Vrijeme uskrsne Ispovijedi i Pričesti

započinje u smislu povlastice, što ju S. C. Concili podijelila za Našu biskupiju Reskriptom od 16. siječnja 1931: Prot. N. 330/31. prvom nedjeljom korizme i traje do svetkovine Presv. Trojstva.

Banja Luka, na Svijećnicu 2. veljače 1935

Fr. JOZO, biskup

---

[1] Kan. 1245 § 1.